

Seminarieprogram Lokalekonomidagarna 2007

Torsdag 25 oktober kl. 14.30 – 16.30

1. Fördjupade diskussioner om regional/lokal valuta som utvecklingsmetod (på engelska)

Under de senaste åren har ett 20-tal lokala/regionala valutor etablerats i Tyskland. Christian Gelleri, initiativtagare, till en av tysklands största regionala valuta Chiemgauer följer upp sin plenumpresentation och ger möjlighet för deltagarna att diskutera motiv, erfarenheter och effekter.

Christian Gelleri, Chiemgauer e.V.

www.chiemgauer.info

2. Kan sociala företag bidra till ett hållbart samhälle?

Trots tillväxt och ökande sysselsättning finns det fortfarande stora grupper som inte har arbete. Dessa personer är idag en utnyttjad resurs och en stor kostnad för samhället. De sociala företagen har visat sin förmåga att skapa arbete för dessa grupper. En samhällelig investering i ett socialt företag är inte bara en investering i livskvalitet den är också i högsta grad samhällsekonomiskt lönsam. Vad är ett socialt företag, hur finansieras de och hur påverkar de samhällsekonomin?

Eva Johansson, NTG Socialt företagande/Nutek

www.nutek.se

3. Lokalekonomisk analys – i statistik och praktik

LEA är ett verktyg för lokalekonomiska analyser som används av lokala utvecklingsgrupper. SCBs statistiska underlag beskriver ett lokalsamhälle; det kan vara en församling, ett postnummerområde eller ett område som gruppen själva ritat in på en karta. Statistiken ger svar på frågor som:

Hur många bor i byn/området?

Vilka företag och arbetsplatser finns?

Hur stora utgifter och inkomster har vi?

Vilka varor och tjänster konsumeras?

Regional omsättningsstatistik?

Var finns det utrymme att stärka den lokala självförsörjningen?

Hur SCB-materialet används i praktiken och vad man ska tänka på innan man startar en lokalekonomisk analys berättar Karina Veinhede från Leader+ projektet Våg 21 som provat på LEA.

Per-Olof Eklundh och Claes Lindblom, Statistiska Centralbyrån (SCB)

Karina Veinhede, Våg 21 Leader+

www.scb.se www.vag21.d.se

4. Lokal kapitalförsörjning – hur gör man t.ex. i Virserum?

Kunskapskapital, socialt kapital och finansiellt kapital är alla viktiga faktorer för lokal utveckling. Detta seminarium belyser lokala kapitalförsörjning och det faktum att många lokala utvecklingsgrupper och lokala partnerskap tar nya initiativ när marknaden lämnat landsbygden och mindre orter. Ett sådant exempel är Virserum Invest AB. Just i dagarna har samtliga hushåll i Virserums gamla köping fått en förfrågan om att teckna aktier i bolaget.

Staffan Bond, Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Carl Samuelson, Virserum Invest AB

www.bygde.net www.virserum.se

5. Mikrokrediter – ett sätt att mobilisera kvinnors företagande

I denna workshop berättas om ett projekt där kvinnor från etniska minoriteter arbetat med att få till stånd mikrokrediter i Sverige med syfte att skapa förutsättningar för kvinnors entreprenörskap i Sverige.

Karin Berglund, fil.dr. Mälardalens Högskola

www.mdh.se

6. Miljö- och samhällsansvar i den lokala ekonomin?

Är miljö- och samhällsansvar (CSR, Corporate Social Responsibility) bara för de större företagen? Det är viktigt att inte glömma företag och föreningar i den lokala ekonomin. Seminariet inleds med kort bakgrund till CSR och praktiska exempel, sedan diskuterar vi den lokala ekonomins roll när det gäller miljö och samhällsansvar.

Kristoffer Lüthi och Maria Flock Åhlander, Ekobanken Medlemsbank

www.ekobanken.se

7. Nutekstudie – Eurofutures om Kreditgarantiföreningar i Sverige - som underlag för diskussion om nuet och framtiden

Nutek har under en treårsperiod ett regeringsuppdrag att stöta utvecklingen av lokala och regionala kreditgarantiföreningar. Genom denna satsning främjas aktiviteter som gör att kreditgarantiföreningar kan underlätta kapitalförsörjningen för små och medelstora företag. Hittills har bildats ett 20 tal kreditgarantiföreningar över hela landet samt en paraplyorganisation Kreditgarantiföreningen i Sverige.

Sweco Eurofutures har genomfört en utvärdering av Kreditgarantiprogrammet och kommit med slutsatser och rekommendationer inför en fortsatt utveckling och regional förankring av kreditverksamheten. Det övergripande syftet med detta seminarium är att diskutera relevanta frågor kring programmets potential att bli ett komplementärt finansieringsinstrument för småföretag inom olika branscher.

Wilhelm von Seth, Nutek

www.nutek.se

8. När föreningen tog över Adolfsfors skola – en affär på drygt 2,5 miljon kronor

Under våren 2003 stod det klart att kommunen hade för avsikt att lägga ned Kölas två bygdeskolor i Skällarbyn och Lässerud. Bland bygdens befolkning växte en stor opinion mot detta beslut och en målmedveten kamp tog fart. En stor majoritet av föräldrar vid de två skolorna enades tidigt om att agera gemensamt med fokus på att behålla en skola i tidigare nedlagda lokaler i Adolfsfors, centralt i Kölabygden. Genom att fler stod enade i frågan kunde vi nå större genomslagskraft. Även rent ekonomiskt fanns fler fördelar med att behålla en skola där vi såg att elevunderlaget kunde bli stabilt och dessutom ligga på en försvarbar nivå.

För att kunna arbeta mer organiserat bildades i september 2003 Intresseföreningen Kölabygdens skola. Vartefter arbetet fortskred och det stod klart att vi skulle få möjlighet att köpa fastigheten Adolfsfors skola, kom kraven på föreningens struktur att förändras och i januari 2004 bildades Kölabygdens Uppväxtcenter ekonomisk förening.

Erika Guldbrandsson, Kölabygdens Uppväxtcenter ekonomisk förening

www.kolabygden.se

9. Samtal kring erfarenhetsåterföring av projektet "Lokalekonomi.nu"

Coompanion Kooperativ Utveckling Sverige har i två omgångar, via det kooperativa anslaget från NUTEK som ett led i att studera förutsättningarna för och om möjligt främja en mer lokalt inriktad företagsutveckling och -finansiering gett anslag till två projekt under perioden år 2001 - 2003 ("Lokalekonomiska finansieringsalternativ") respektive 2004-2006 ("Lokalekonomi.nu, lokala ekonomier - nya kraftkällor").

Syftena med dessa projekt har i stort varit att försöka finna former för att bygga upp lokala kapitalstrukturer med målet att stödja en hållbar utveckling på den lokala nivån via nya och kompletterande finansiella lösningar för små och inte minst nystartade företag. Coompanion har under sommaren och hösten 2007 genomfört en studie kring vilka erfarenheter som kan dras av projektet inför det fortsatta arbetet med utveckla en "lokal kapitalmarknad". Hur kan Coompanion agera för att maximalt ta till vara dessa erfarenheter för ett fortsatt utvecklingsarbetet i samarbete med andra aktörer?

Per Fontin, ordförande i Coompanion Sverige, leder samtalet där bl.a.

Kjell Eriksson, verksamhetsledare Östgöta CoopCenter Coompanion samt

Ronny Svensson, projektledare för studien, deltar.

www.coompanion.se

10. Social ekonomi kräver social intelligens

Social intelligens innebär en ökad förmåga att agera effektivt tillsammans med andra människor – vilket är en av framgångsfaktorerna bakom en lokal ekonomi. I NUTEKS rapport ” Social ekonomi, socialt kapital och lokal utveckling”, 2007-06-11, går följande att läsa:

”Lokala initiativ klarar sig i längden sällan på egen hand. Nyckeln till hållbar framgång tycks ligga i initiativens förmåga att knyta partners till sig och skapa ett formellt eller informellt partnerskap.”

”Socialt kapital är ett nyckelbegrepp för att förstå möjligheterna och problemen kring att skapa partnerskap för hållbar lokal utveckling[....]Insikten om nödvändigheten av samarbete och lärande”

Relationen mellan lokal ekonomi och social intelligens kan sägas vara att den lokala ekonomin bygger på ett socialt kapital, vilket i sin tur bygger på en social intelligens. Så genom att stärka den sociala intelligensen så stärker vi det sociala kapitalet och därmed förutsättningarna för en långsiktigt hållbar lokal ekonomi. Detta seminarium syftar till att visa på sambandsförhållandena mellan lokal ekonomi och social intelligens, samt ge kunskap om vad social intelligens är och hur den kan stärkas och utvecklas.

Philip Jäderberg, Coompanion Stockholm

www.coompanion.se

11. Time Bank - ett verktyg för att skapa tillväxt inom den sociala dimensionen

Intresseföreningen för TidsNätverket i Bergsjön/Göteborg använder Time Bank-verktyget för att främja sociala nätverk och generera socialt kapital med hjälp av människors egna resurser. Föreningen vill skapa möjlighet för människor att både ge tid till andra och att ta emot tid av andra medmänniskor. I ett Time Bankutbyte ger en timmes aktivt deltagande alltid en tidspoäng. Alla frivilliga insatser värderas lika. Oberoende om du t.ex. planerar ett föredrag eller om du ställer fram stolarna till publiken så är det tiden du ger som räknas. Genom tidspoängen erkänns

medmänsklighet och frivillighet. Eftersom alla insatser värderas lika kan alla känna att de ha något att bidra med. Självförtroendet stiger, människor tar kontakt med varandra, främlingskap och utanförskap kan reduceras eller försvinna. Tilliten växer och socialt kapital generas.

Time Bank som verktyg kan appliceras i olika verksamheter. De som använder sig av Time Bank-verktyget kan bygga en struktur som passar just verksamhetens mål och inriktning. Det finns allt från resursutbyten mellan enskilda människor till byten inom intressegrupper, men kan också ingå i samhällsprojekt. TidsNätverket vill främja nya kontakter och nätverk och använder verktyget för att främja aktiviteter där olika individer och grupper möts i nya konstellationer.

Ulla Gawlik, Intresseföreningen för TidsNätverket i Bergsjön/Göteborg

www.tidsnatverket.se www.timebanks.co.uk

Fredag 26 oktober kl. 10.15 – 12.00

12. Almis mikrolån - en succé som ska bli ännu bättre

Seminarier om Almis mikrolån behandlar

- utvecklingen av mikrolån hos ALMI t.o.m. våren 2007
- ALMIs nya Mikrolån en succé
- därför behövs särskild mikrofinansiering
- förändringar i tanke och handling hos kreditberedare
- socialt företagande, tankar om framtiden

Per Jonsson, Tf Finanschef på ALMI Företagspartner AB. Sveriges expert i flera av EU utsedda arbetsgrupper om finansiering av små företag. Tidigare mångårig erfarenhet som kontorschef på bank och egen företagare.

www.almi.se

13. Ekonomiskt till tusen i Trönö – att sätta värde på lokal utveckling

Syftet med studien *Ekonomi till tusen i Trönö – att sätta värde på lokal utveckling* var att diskutera lokal ekonomi och hur man kan värdera lokalt utvecklingsarbete. Initiativet kom från den ekonomiska föreningen Trönöbygden som ”beställde” studien. Redan tidigt stod det klart för föreningen att det måste finnas ett lokalt kapital för att kunna utveckla bygden. Projektbidrag och andra former av bidrag ses som nödvändiga smörjmedel, men för en långsiktig hållbar utveckling kräva andra finansieringsformer, till exempel lån och lokala kretslopp av pengar. De upplevde att samhället inte alltid skötte leveransen av nödvändiga samhällsfunktioner samtidigt som de såg hur ett större lokalt inflytande skulle kunna lösa vissa uppgifter. Men hur kunna finansiera detta?

Ulla Herlitz, Göteborgs Universitet

ulla.herlitz@handels.gu.se

14. Exemplet Sätra Brunn – lokal ekonomi med fokus på kulturhistoria och turism

I en 300-årig miljö med historien levande och intakt i de 114 husen som finns på brunnsområdet är Sätra Brunn en modern konferens- och spa-anläggning. Så sent som 2001 var brunnen i konkurs och det spekulerades i att sälja ut de gamla husen för att bli sommarbostäder. I det läget samlades några eldsjälar med anknytning till bygden och följden blev att en ekonomisk förening med 15

entreprenörer med mycket skiftande kompetens köpte hälsobrunnen. Det etablerade bankväsendet tittade mycket misstänksamt på denna företeelse, med medlemmar som saknade stora kapitaltillgångar och ville bidra med arbete som en del av sin insats, stadgar som stipulerade att alla vinster skulle tillbaka till anläggningen. Dessutom med femton entreprenörer med mycket skiftande kompetens som skulle samverka med lokal ekonomi och miljöhänsyn i affärsidén liksom välbefinnande och kultur.

En enda bank trodde på iden och ställde upp med lån för att köpa Sättra Brunn och det var JAK Medlemsbank - med värderingar som rimmade väl med föreningens. Även ALMI vågade efter moget övervägande gå med och lånade ut en del av rörelsekapitalet. I dag är Sättra Brunn en levande anläggning med välskötta parker, serveringar, konserter, konferenser och bröllop. Brunnen är en av kommunalens största arbetsgivare och den annorlunda företagsformen respekteras nu även i övriga delar av näringslivet.

Jan Forsmark, Sättra Brunn ekonomisk förening

www.satrabrunn.se

15. Inflyttning och företagande

Glesbygdsverket presenterar i seminariet tre bidrag:

- a) solo- och mikroföretagande i gles- och landsbygder - ett kartläggningsprojekt om de minsta företagen
- b) bredda befolkningen - om att kartlägga former och förekomst av strategier för breddning av befolkningsunderlaget i gles- och landsbygder
- c) inflyttningsrika bygder - att lokalisera inflyttningsrika bygder utanför tätorter och storstadsregioner. Statistiken som används i projektet är på kilometer- och 250-metersruta, vilket innebär att analyserna inte behöver ta några hänsyn till administrativa gränser.

Jörgen Lithander, Glesbygdsverket

www.glesbygdsverket.se

16. Kommunal landsbygdspolitik – från bidrag till företagsutveckling med stödpar i bank

Av Skellefteå kommuns ca 72 000 invånare bor hälften på landsbygden eller i glesbygd. Många av kommunens ca 8 000 företag har sin verksamhet utanför centrala Skellefteå. Under de senaste åren har kommunen aktivt stöttat organisationer och företag som tillsammans vill utveckla landsbygden. Det har skett på många olika sätt, nu senast genom att vi öppnat ett stödsparkonto i JAK medlemsbank. Efter en kortare inledning fortsätter seminariet samtal om hur en kommun kan stötta företagsutveckling på landsbygden.

Tomas Öhlund, Tillväxt Skellefteå, Skellefteå kommun

www.skelleftea.se (landsbygdsutveckling)

17. Kreditgarantiföreningen Sverige om kreditgarantier – hur fungerar det?

Jo, med KGFs kreditgaranti får företagare lättare finansiering från bank. Kreditgarantiförening Sverige är ett nätverk av regionala eller branschspecifika ekonomiska föreningar i Sverige. Föreningen erbjuder små och medelstora företag en borgen vid expansion och nystart, då formell säkerhet saknas för hela engagemanget. På så sätt kan företagare, efter sedvanlig kreditprövning, låna pengar utan att riskera sin privatekonomi.

Nyrekryterade VD:n, Kreditgarantiföreningen Sverige

www.skgf.se

18. Lokal ekonomi – enskilt företagande eller organiserande process

Effekterna av lokala ekonomiska lösningar blir olika om de baseras på enbart enskilt företagande eller om det är en del i en lokal organisering. Den lokala utvecklingen främjas bäst genom lokal samverkan. Ökad ekonomisk verksamhet är inte tillräcklig i sig.

Kåre Olsson, vinnare av stora LAND-priset 2005 tack var sin förmåga att bidra till den positiva lokala utvecklingen i sin hembygd, även ordförande i JAK Medlemsbank.

www.jak.se

19. Mikrofinansiering för hållbar lokal utveckling

Mikrofinans är mer än bara krediter. Om mikrofinans ska leda till långsiktigt hållbar utveckling behövs sparande, garantier, råd, stöd och sociala gemenskaper. Kom på ett seminarium och lär känna ett aktuellt initiativ inom mikrofinans.

Annika Laurén, VD Ekobanken Medlemsbank

www.ekobanken.se

20. Räntefri ekonomi – är det realistiskt?

JAK Medlemsbank har en räntefri in- och utlåning vars omslutning idag uppgår till ca 1,5 miljarder kr. Hur fungerar räntefria lån i praktiken? Kan JAK Medlemsbank bidra till en positiv lokal utveckling? Har JAK Medlemsbank någon betydelse för samhällsekonomin i stort?

Börje Johansson, JAK-konsulen och Ann-Marie Svensson, Medlemschef, JAK Medlemsbank

www.jak.se

21. SmåKom önskar fler lokala banker – men hur och vilka?

På seminariet diskuteras bl.a. bankväsendets roll och möjligheter genom att utvidga nuvarande sparbankers marknadsområden eller att bilda nya sparbanker för att stärka utvecklingen på landsbygden. De flesta kommuner har idag inte egna sparbanker eller sparbankskontor.

Ronny Svensson, SmåKom med inbjudna gäster från kommuner och banker

www.smakom.se

22. Socialt kapital och lokal handlingskraft

I diskussionerna kring lokal utveckling har under senare år har bland betydelsen av socialt kapital vid sidan om finansiellt kapital och kunskapskapital tagits upp. Men oavsett om förekomsten av social kapital knyts till en gemensam historia/framtid och delade värderingar eller till personliga förbindelser och förtroenden så är det inte självklart att det kapitalet används till att utveckla platsen. I mina inledande ord vid seminariet kommer jag att göra några teoretiska reflexioner och sammanfatta mina erfarenheter från några lokala studier.

Bengt Johannisson, professor, Växjö Universitet

Bengt.johannisson@vxu.se